

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea art. 18³ din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, instrument unional relevant la nivel european, în special în contextul operaționalizării recente a Parchetului European (EPPO), a avut termen de transpunere data de 6 iulie 2019, autoritățile române notificând transpunerea completă a acesteia.

În data de 02.12.2021 a fost declanșată de către Comisia Europeană o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru având ca obiect *transpunerea incorectă a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (cauza 2021/2229)* față de o serie de state (Croatia, Finlanda, Grecia, Letonia, Luxemburg, Portugalia, România și Spania).

Potrivit scrisorii de punere în întârziere, autoritățile române au fost invitate ca, în termen de 2 luni de data primirii scrisorii de punere în întârziere, să comunice observații cu privire la modul în care au fost transpuse în legislația română unele prevederi din Directiva (UE) 2017/1371 privind infracțiunile, respectiv aplicarea legii penale în spațiu, care au fost apreciate ca nefiind transpuse în mod adecvat.

Prin raportare la competențele legale ale Ministerului Justiției, numai o parte din criticile formulate fac obiectul prezentului proiect, respectiv cele care vizează transpunerea următoarelor dispoziții din Directiva (UE) 2017/1371:

- „Articolul 3 *Frauda care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii*

(2) *În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele:*
(...)

(c) în legătură cu alte venituri decât cele obținute din propriile resurse de TVA menționate la litera (d), orice acțiune sau inacțiune cu privire la:

(i) utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, având ca efect diminuarea ilegală a resurselor bugetului Uniunii sau ale bugetelor gestionate de Uniune ori în numele acesteia; (...)"

- „Articolul 11 Competența

(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența în privința infracțiunilor menționate la articolele 3, 4 și 5 atunci când:

(a) infracțiunea a fost săvârșită, în totalitate sau în parte, pe teritoriul său; sau

(b) autorul infracțiunii este un resortisant al său.

(2) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența în privința infracțiunilor menționate la articolele 3, 4 și 5, în cazul în care, în momentul săvârșirii infracțiunii, autorul se află sub incidența Statutului funcționarilor. Fiecare stat membru poate decide să nu aplice normele privind competența prevăzute la prezentul alineat sau poate să le aplice doar în anumite cazuri sau doar atunci când sunt îndeplinite condiții specifice și informează Comisia cu privire la aceasta.

(3) Un stat membru informează Comisia atunci când decide să își extindă competența în privința infracțiunilor menționate la articolul 3, 4 sau 5 care au fost săvârșite în afara teritoriului său, în oricare din următoarele situații:

(a) autorul infracțiunii își are reședința obișnuită pe teritoriul său;

(b) infracțiunea a fost săvârșită în beneficiul unei persoane juridice stabilite pe teritoriul său; sau

(c) autorul infracțiunii este unul dintre funcționarii săi care acționează în exercitarea atribuțiilor oficiale.

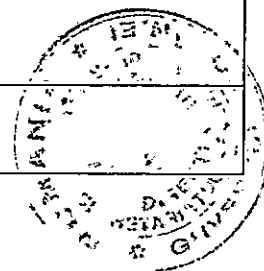
(4) În cazurile menționate la alineatul (1) litera (b), statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că exercitarea competenței lor nu se supune condiției ca o urmărire penală să poată fi inițiată numai în urma unei plângeri depuse de victimă la locul săvârșirii infracțiunii sau a unei denunțări din partea statului în care a fost săvârșită infracțiunea."

Acestea sunt transpuse de lege lata prin art. 18³ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, respectiv au fost considerate transpuse prin raportare la prevederile art. 9 din Codul penal.

	Cu privire la <i>transpunerea art. 3 alin. (2) lit. (c) pct. (i)</i>, s-a susținut că dispoziția de transpunere națională nu respectă de deplin textul Directivei, care utilizează o expresie mai largă (resurse ale bugetului Uniunii) față de cea din dispoziția națională (resurse ce trebuie virate către bugetul general al Uniunii). Se apreciază că formularea din dispoziția națională care se referă la „resursele ce urmează să fie virate” către bugetul Uniunii nu include resursele care sunt furnizate direct în bugetul Uniunii. În ceea ce privește <i>art. 11 alin. (1) lit. (b)</i>, s-a susținut că, atunci când infracțiunile sunt săvârșite în afara teritoriului național, art. 9 alin. (1) din Codul penal adaugă o condiție care nu este permisă de textul Directivei: „dacă pedeapsa prevăzută de legislația română este detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 10 ani”, la care se adaugă și condiția dublei incriminări, de asemenea, necuprinsă în cerințele Directivei.
2. Schimbări preconizate	Având în vedere procedura declanșată, se impune luarea măsurilor necesare pentru punerea legislației naționale în acord cu prevederile art. 3 alin. (2) lit. c) pct. (i) și art. 11 alin. (1) lit. b) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal. Astfel, pentru transpunerea completă a art. 3 alin. (2) lit. (c) pct. (i) din Directivă, alineatele (1) și (2) ale articolului 18³ din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție se modifică prin eliminarea sintagmei „ce trebuie virate către bugetul”, astfel încât să fie acoperite toate modalitățile prin care România contribuie la bugetul Uniunii Europene, art. 18³ urmând a avea următorul cuprins: „(1) Folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor bugetului Uniunii Europene sau ale bugetelor administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. (2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit prevederilor legale, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor bugetului Uniunii Europene sau ale bugetelor administrate de aceasta ori în numele ei.” De asemenea, proiectul prevede introducerea unei prevederi derogatorii de la art. 9 din Codul penal, care să răspundă cerințelor exprese cuprinse în art. 11 alin. (1) lit. (b) din Directivă și care nu este de natură a impune o modificare a normelor de principiu din Codul penal, deoarece vizează o situație particulară cu caracter de excepție, prin raportare la transpunerea în legislația națională prin

	aplicarea art. 288 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene] a unui instrument unional [adoptat, la rândul său, în temeiul art. 83 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene] al cărui obiect de reglementare este bine particularizat. Textul propus va asigura, astfel, aplicarea acestei norme derogatorii de la principiile aplicării legii penale în spațiu în cauzele în care normele incidente sunt cele care transpun Directiva (UE) 2017/1371, având următorul cuprins: Prin derogare de la prevederile art. 9 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și în aplicarea art. 12 din aceeași lege, dacă faptele sunt săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română indiferent de pedeapsa prevăzută de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăzută ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită și fără a fi necesară autorizarea prealabilă a procurorului general de la parchetul de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau a procurorului general de la parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, legea penală română se aplică infracțiunilor prevăzute la: a) art. 6, 7 și 18¹ - 18⁵ din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare; b) art. 4, 8 și 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările și completările ulterioare, art. 270 și 272 - 275 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare, art. 289 - 292, 294, 295, 297, 298, 306 - 309 și 367 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare și art. 49 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, dacă au avut ca rezultat atingerea intereselor financiare ale Uniunii Europene.
--	---

3. Alte informații	
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.

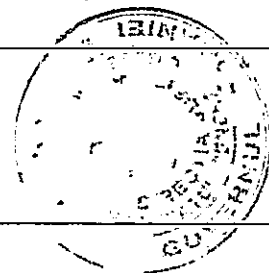
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	
3. Impactul social	Nu este cazul.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

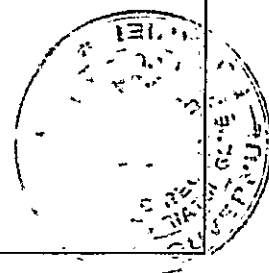
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2 2022	3 2023	4 2024	5 2025	6 2026	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit; (ii) impozit pe venit b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări	Nu este cazul.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care	Nu este cazul.					
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat						

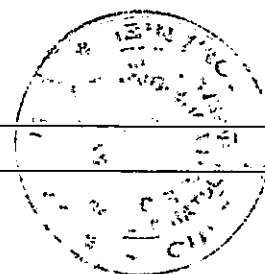
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Nu este cazul.					
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.					
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Prezentul proiect transpune art. 3 alin. (2) lit. c) pct. (i) și art. 11 alin. (1) lit. b) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.198 din 28 iulie 2017.					
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.					

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a	
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de proiectul actului normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005	Nu este cazul.

privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 245/2022.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea art. 18³ din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

~~PRIM-MINISTRU~~

~~NICOLAE IONEL CIUCĂ~~

